

MASHG'ULOTLARDA INNOVATSION TA'LIM SAMARADORLIGIGA ERISHISH MASALALARI

Sattorov Xayrulla Rozzoqovich

Toshkent Amaliy fanlar universiteti

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10637979>

ARTICLE INFO

Qabul qilindi: 01-February 2024 yil

Ma'qullandi: 04- February 2023 yil

Nashr qilindi: 09- February 2023 yil

KEY WORDS

Word bulutlaridan, dars samaradorligini, Word l, yangi texnologiyalar, Tarkibni tahlil qilish.

ABSTRACT

Ushbu maqola innovatsion o'qitish vositasi sifatida ishlatilishi mumkin bo'lgan ba'zi usullarga bag'ishlangan. Bu yerda yangi o'qitish standartlarida zamonaviy vosita bo'lib xizmat qilgan kontseptsiya, maqolada talabalar ma'lumot olishning yangi usullari, ma'lumotni yetkazib berishning qiziqarli shakllari haqida atroflicha fikr yuritilgan.

Talabalarga xorijiy tillar dars samaradorligini ta'minlashda fan o'qituvchilar tomonidan amaliy mashg'ulotlarda qo'llayotgan turli xil innovatsion usullar katta ahamiyat kasb etadi. Ayniqsa, xorijiy tillar fan o'qituvchilari ko'proq talabalarni gapirtirishlari, ularning yozma va og'zaki nutqlarining rivojlanishiga alohida e'tibor qaratishlari darkor.

Biz dars jarayonida ko'proq so'z bulutlaridan foydalanish qo'llaymiz.

So'z buluti - bu matnning katta qismini yanada yoqimli tarzda tasavvur qilishning jozibali usuli. Bu matn davomida eng ko'p ishlatiladigan so'zlarni ko'rsatadi. Matn qanchalik katta bo'lsa, u shunchalik keng qo'llanilgan. Har qanday yozuvda qaysi so'zlar ko'proq ishlatilishini ko'rishning yaxshi usuli.[3]

Auditoriyada Word bulutlaridan qanday foydalanishingiz mumkinligi haqida bir nechta fikrlar mavjud:

- Kitobni taxmin qilish - Project Gutenberg kabi saytlar orqali taniqli kitoblar matniga kirishda juda yaxshi ishlaydi;
- Mavzuni ochish uchun foydalanish - o'quvchilar kalit so'zlardan yasalgan so'z bulutidan nimani o'rganishini taxmin qilishlari mumkin;
- Turli xil gazetalarni taqqoslash - Brodsheet va tabloid gazetasida (veb-saytda) bir xil voqeani ko'rib chiqish va ishlab chiqarilgan bulutlar so'zini taqqoslash;
- Ishda o'z-o'zini aks ettirish - Wordl tez-tez ishlatib turadigan so'zni kattalashtirar ekan, o'quvchilar bir qarashda qaysi so'zlar yoki iboralarni ortiqcha ishlatayotganlarini ko'rishlari mumkin;
- Tarkibni tahlil qilish va uzunroq yozilgan matnni yozish uchun foydalaninsh;
- Yangi lug'at bilan tanishish yoki yangi lug'at va so'zlar ro'yxatini yodlash;
- Asosiy mavzular va so'z boyliklarini qayta ko'rib chiqish, bunda fan o'quvchilari so'z dunyosini yaratishi yoki ulardan foydalanishga berilishi mumkin;
- Taqdimotlarni varaqdan o'qimasdan va faqat ko'rsatmalardan foydalanish darkor;

- So'z bulutidan asosiy so'zlar to'plamidan ijodiy yozishni rag'batlantirish.

So'z bulutini taxmin qilish - talabalarga yangi kontseptsiyani taqdim etishdan oldin, biz ularga ushbu mavzudagi so'z bulutini ko'rsatib, onlayn generator (Wordle, Taxedo yoki Tagul) yordamida paragraf yoki shunga o'xshash matnning uzunroq qismini joylashtirishimiz va talabalarni qanday mavzu bo'lganligini taxmin qilishimiz mumkin.

O'qituvchilar o'tiladiga matndan so'z bulutini yaratishi va undan suhbat boshlash uchun foydalanishi mumkin. Talabalar vizual so'z bulutidan foydalanib, o'zlariga ma'lumot beradigan yangi lug'at haqida so'rashlari mumkin. Talabalarni nutqga jalb qilishdan oldin, o'qituvchi asosiy so'zlarni yozish orqali talabalarining suhbat haqidagi so'z boyligini oshirishi mumkin. O'qishdan oldingi bosqichda o'qituvchi o'qish matnining asosiy so'zlarini tuzgandan so'ng, talabalar ushbu yangi so'zlar haqida gaplashishlari va o'qish mazmunini oldindan aytib berishlari mumkin. Yozishni o'rgatish uchun aqliy hujum asosiy usullardan biridir.[1]

Talabalar yangi yozma mavzular yoki mavzular bo'yicha g'oyalarni yaratish uchun so'z bulutlaridan foydalanishlari mumkin. Baralt, Pennestri va Selvandin (masalan,) so'z bulutini baholash vositasi sifatida ham foydalanish mumkin, deb ta'kidladilar. Ular "o'qituvchilar talabalarining yozuvlaridan so'z bulutlarini yaratishi va ularni o'z-o'zini baholash maqsadida foydalanishi mumkinligini ta'kidlaydilar. Ushbu tadqiqotga o'xshab, natijada paydo bo'lgan so'z bulutlari va so'zlarning chastotasini hisoblash talabalarining so'z boyligini takomillashtirish bo'yicha individual rivojlanishini ko'rsatishi mumkin. Matn manbai blog yozuvlaridan insholardan farqli o'laroq olinishi mumkin; bu, ayniqsa, onlayn darslar uchun dolzarb bo'lishi mumkin.

O'qituvchilarimiz yangi texnologiyalar bilan yaxshi jihozlangan bo'lishi va tilni o'qitishda yangi vositalar bilan yangilanishi kerak. Tadqiqotchi so'zlardan foydalanish barcha to'rtta qobiliyatlarni, shuningdek, til tarkibiy qismlarini o'rgatishda zarurat degan xulosaga keladi. O'qituvchilar va talabalar ko'p jihatdan foyda olishadi.

Instructor Storytelling - O'qituvchi kontseptsiya, g'oya yoki printsipni haqiqiy hayotiy dastur, model yoki amaliy misol bilan aks ettiradilar.

Hikoyalar madaniy tushunchani va muloqotni rivojlantirishning bir qancha usullari mavjud. [2] Masalan, deylik paxta sanoati yo'nalishida o'qiyotgan talabalarga mavzu asosida paxta bilan bog'liq turli hikoyalardan, xalq maqollaridan foydalanish va bu materilarni talabalarga tarjimasiz, bevosita sinonim so'zlar bilan talabalarga yetkazish lozim.

Xo'sh, bunda biz nimalarga e'tibor berishimiz mumkin bo'ladi?

- Talabalarga paxta bilan bog'liq ma'naviy qadriatlarni singdirishga imkon berish;
- Talabalarga turli fikrlarni(ijobiy yoki salbiy) bildirishga imkon berish;
- Talabalarga paxta sanoatining rivoji haqida tushunishga va ingliz tilida tushunchasini bildirishga yordam berish;
- Talabalarga yangi g'oyalarni xorijiy tilde ifoda etishga yordam berish;
- Listening tinglash qobiliyatlarini oshirish.

Mavzu asosida tuzilgan hikoyalar talabalarining dunyoqarashlarini takomillashtiradi. Talabalar turli xil shaxsiy tajribalar, qadriyatlar va tushunish usullari bilan bo'lishadilar. Auditoriyada talabalar o'rganadigan til ularning fikrlari va hissiyotlarini shakllantirish uchun foydalanadigan vosita ekanligini unitmaslgimiz kerak. [4]

References:

1. Baralt, M., Pennestri, S., & Selvandin, M. (2011). Action Research: Using Wordles to Teach

Foreign Language Writing, *Language Learning & Technology*, 15, 2, pp. 12-22.

2. Barret, T. (2010). *Forty-five Interesting Ways to Use Wordle in the Classroom* Retrieved on September 7, 2013. P.125

3. Barron, L.C., & Goldman, E.S. (1994). *Integrating Technology with Teacher Preparation*, In: B. Means (Ed.). *Technology and Education Reform: The Reality Behind the Promise*, (pp. 67-89), San Francisco, CA: Jossey-Bass. P.34

4. Chapelle, C., & Jamieson, J. (2008). *Tips for Teaching with CALL: Practical Approaches to Computer-Assisted Language Learning*. White Plains, NY, Pearson Education. P.78

